

**בש"פ 1189/14 - העורר בבש"פ 1189/14 והמשיב בבש"פ
1418/14: פלוני נגד המשיבה בבש"פ 1189/14 והמבקשת בבש"פ
1418/14: מדינת ישראל**

בבית המשפט העליון

בש"פ 1189/14

בש"פ 1418/14

כבוד השופט ס' ג'ובראן

לפני:

העורר בבש"פ 1189/14 והמשיב פלוני
בבש"פ 1418/14:

נגד

המשיבה בבש"פ 1189/14
והמבקשת בבש"פ 1418/14: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
בבקשה לעיון חוזר בהארכת מעצר מיום 10.2.14
במ"ת 15859-06-13 שניתנה על ידי כבוד השופטת ד'
מרשק מרום
ובקשה להארכת מעצר מעבר לתשעה חודשים לפי
סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה -
מעצרים), התשנ"ו-1996
בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד בתפ"ח 15827-06-13

תאריך הישיבה: ב' באדר ב' התשע"ד (4.3.2014)

בשם העורר בבש"פ 1189/14
והמשיב בבש"פ 1418/14: עו"ד רויטל (טלי) גוטליב

בשם המשיבה בבש"פ 1189/14
והמבקשת בבש"פ 1418/14: עו"ד חיים שווייצר

עמוד 1

1. ערר על החלטת בית המחוזי מרכז-לוד (השופט ד' מרשק מרום), במ"ת 13-06-15859, מיום 10.2.2014, אשר דחתה את בקשת העורר בבש"פ 1189/14 (הוא המשיב בבש"פ 1418/14, להלן: העורר) לעיון מחדש בהחלטת מעצרו עד תום ההליכים המשפטיים נגדו, וכן בקשה להארכת מעצר ראשונה, לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי), של העורר בתשעים ימים החל מיום 9.3.2014 או עד למתן פסק דין בתפ"ח 13-06-15827 בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופטים מ' פינקלשטיין - סג"נ, ל' ברודי ו-ר' אמיר), לפי המוקדם (להלן: בקשת הארכת המעצר).

כתב האישום והליכי המעצר

2. ההליכים עד כה בעניינו של העורר הובאו בפירוט בהחלטתו של השופט א' רובינשטיין (בש"פ 13/5354) מיום 7.8.2013 (להלן: הערר הראשון), עת שדן בערר שהוגש על ההחלטה להאריך את מעצרו עד תום ההליכים המשפטיים נגדו, ולכן יובאו להלן בתמצית. ביום 9.6.2013 הוגש נגד העורר כתב אישום, הכולל שמונה סעיפים (תפ"ח 13-06-15827), ומייחס לו עבירות מרובות של אינוס בת משפחה שהיא קטינה לפי סעיף 351(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), מעשה סדום בבת משפחה שהיא קטינה לפי סעיף 351(א) לחוק העונשין, גרימה של מעשה סדום בבת משפחה שהיא קטינה לפי סעיף 351(א), מעשה מגונה בבת משפחה שהיא קטינה לפי סעיף 351(ג) לחוק העונשין, גרימה של מעשה סדום בבת משפחה שהיא קטינה לפי סעיף 351(ג) בצירוף סעיף 350 לחוק העונשין, איזמים לפי סעיף 192 לחוק העונשין ותקיפת קטין על ידי אחראי לפי סעיף 368ב(א) לחוק העונשין. כתב האישום מגולל מסכת של מעשים מיניים ומעשי אלימות, שביצע העורר בשתי בנותיו, א' ו-ל'.

3. עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה להארכת מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. העורר לא חלק על קיומן של ראיות לכאורה ועל קיומה של עילת מעצר, אך טען כי התלונות היו חלק מעלילה שביקשה לטפול עליו אמן של המתלוננות, נוכח גירושיהם, ונוכח התנייתו את תשלום דמי המזונות בקיום קשר עם ילדיו. נוכח היעדרו של עבר פלילי, הורה בית המשפט (סגן הנשיאה א' יעקב) על עריכת תסקיר בעניינו. שירות המבחן המליץ בתסקיריו לשחרר את העורר לחלופת מעצר, אך בית המשפט המחוזי (השופט י' שפסר) לא קיבל המלצות אלה, ומצא שקיים חשש שהעורר ישפיע על המתלוננות, וכן קיים סיכוי שישוב לפגוע בבני משפחתו אם ישוחרר. עוד קבע בית המשפט המחוזי, כי הוא אינו נותן אמון בעורר, ולפיכך הורה על מעצרו עד תום ההליכים.

4. על החלטה זו הוגש לבית משפט זה הערר הראשון. הערר נדחה, אך השופט רובינשטיין ציין כי:

"יתכן שהיה מקום להידרש להמלצת שירות המבחן ולאפשר חלופה בתנאים מחמירים של איזוק אלקטרוני, הפקדות וערבויות גבוהות, פיקוח צמוד ותנאים נוספים, שיוכלו להפיג את המסוכנות. ואולם, איני סבור כי יש מקום לעשות כן בטרם העידה המתלוננת א' במשפט [...] דברים אלה יפה כוחם בעניינינו, עד לעדות המתלוננת (או המתלוננות). לאחר מכן יוכל העורר לפנות לעיון מחדש ברוח האמור. איני נעתר איפוא לערר בכפוף לאמור." (פסקאות ח'ט' להחלטה)

5. לאחר שסיימה א' להעיד במשפט, ולנוכח העובדה שחוקרת הילדים לא התירה את העדתה של ל', הגיש

העורר ביום 24.12.2013 בקשה לעיון חוזר בהחלטה לעצרו עד תום ההליכים, שהתבססה על החלטתו הנ"ל של השופט רובינשטיין. המשיבה, בתגובתה מיום 29.12.2013 התנגדה לבקשה. המשיבה הטעימה כי מסוכנותו של העורר לא פחתה, וכל שנאמר בהחלטת השופט רובינשטיין הוא שלאחר העדתה של א' יש לשקול מחדש את עניינו. עוד הוסיפה המשיבה כי נקבעו שני מועדי הוכחות בתיק אשר לטענתה אפשר יהיה לסיים בהם את פרשת התביעה.

6. ביום 10.2.2014 ניתנה ההחלטה מושא הערר (השופטת ד' מרשק מרום). בהחלטה קבע בית המשפט כי השופט רובינשטיין לא הורה על שחרורו של העורר בתום עדותה של א', אלא רק הורה על קיומו של עיון מחדש בהחלטת המעצר בתום עדותה. בית המשפט המחוזי הסתמך על הפסיקה (בש"פ 10179/04 מדינת ישראל נ' פלוני (14.11.2004)) וציין כי במקרים בהם מיוחסות לנאשם עבירות מין במשפחה, יש מקום למתן הגנה למתלוננת ולמשפחתה גם לאחר שסיימו את עדותם. לכך הוסיף, כי המלצת השחרור בתסקיר המבחן לא כללה התייחסות לעמדותיהן או מצבן של בנותיו הקטינות. עוד ציין כי שמיעת הראיות בתיק העיקרי מתקדמת, ולכן יש לבחון גם את קיומה של עילת החשש מהימלטות מהדין. בהקשר זה צוין, כי קבועה ישיבה נוספת ליום 17.3.2014, אשר בא כוח הפרקליטות העריך שבה תסתיים פרשת התביעה, כאשר שלושה מועדי דיונים נוספים נקבעו בימים 10.4.2014, 29.4.2014 ו-20.5.2014. עוד הזכיר בית המשפט בהחלטתו כי בחודש מרץ 2014, תובא שאלת הארכת מעצרו של העורר לפני בית המשפט העליון, במסגרת דיון לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996. לפיכך, דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה לעיון חוזר.

הערר והבקשה

7. בערר שהגיש, מלין העורר על כך שבית המשפט המחוזי לא מילא אחר הוראתו של בית משפט זה, ולא שחרר אותו בעקבות בקשתו לעיון מחדש, כפי שלטענתו הורה השופט רובינשטיין בהחלטתו. לטענתו, השופט רובינשטיין ציין בהחלטתו את כל המרכיבים הרלוונטיים להחלטת השחרור, למעט הצורך להמתין לעדותה של המתלוננת.

8. טרם התקיים הדיון בבית משפט זה, הגישה המשיבה בבש"פ 1189/14 (להלן: המבקשת) בקשה להארכת מעצר בעניינו של העורר. בבקשה ציינה את חומרת המעשים שביצע העורר כלפי בנותיו, וטענה כי לנוכח המסוכנות הנשקפת ממנו והחשש להימלטות מהדין ככל שמשפטו מתקרב לסיום, אין חלופת מעצר מתאימה בעניינו. עוד ציינה המבקשת כי לשחרור העורר עשויות להיות השלכות על שלומן הנפשי וביטחונן של בנותיו. לסיום ציינה המבקשת, כי למרות שהתקיימו עד כה מעט דיונים במשפטו של העורר, הדבר נבע מאילוצי באת כוחו של העורר ומאילוצי יומנו של בית המשפט. עם זאת, ציינה היא כי כיום קבועים ארבעה מועדי דיונים קרובים, עד לסוף חודש מאי, ועד תום הארכת המעצר התיק צפוי להתקדם משמעותית.

9. בדיון המאוחד בערר ובבקשה שהתקיים ביום 4.3.2014, חזרו הצדדים על טענותיהם. באת כוחו של העורר עמדה על פרשנותה את החלטתו של השופט רובינשטיין, וטענה כי יש מקום לבחון שנית את חלופת המעצר שכבר הוצעה, שהיא הרמטית ומרוחקת מבנותיו, ומאיינת את מסוכנותו. עוד היא הציגה פסיקה שבה הורה בית משפט זה על בחינת חלופות מעצר במקרים דומים. מנגד, בא כוחה של המבקשת עמד על התקדמות ההליך ועל כך שבדיון ביום 17.3.2014 אמורה להסתיים פרשת התביעה. באת כוחו של העורר טענה לעניין הבקשה, כי אין די בהתנהלות התקינה של ההליך כדי לקבלה ולהאריך את מעצרו של העורר.

10. לאחר שעיינתי בערר ובבקשה, ושמעתי את הצדדים בדיון לפניי, הגעתי למסקנה כי דין הערר להידחות, והבקשה להתקבל.

11. כיוון שהעורר משליך יהבו על החלטתו של השופט רובינשטיין, ראיתי לנכון לצטטה בשנית ולעמוד על כך שלא קבעה מסמרות בדבר שחרורו של העורר:

"לאחר העיון איני רואה להיעתר לערר לעניין שחרור לחלופה בשלב זה. אכן, מצוות המחוקק היא לבחון כדבעי אם אין ניתן להשיג את תכלית המעצר באמצעים הפחותים מסורג ובריה, וזאת על בתי המשפט לזכור תדיר - ואין צורך להכביר מלים. בפרמטרים אלה, כשהמדובר בבעל עבר נקי, במסוכנות ממוקדת ככל הנראה, ובמפקחים ראויים, יתכן שהיה מקום להידרש להמלצת שירות המבחן ולאפשר חלופה בתנאים מחמירים של איזוק אלקטרוני, הפקדות וערבויות גבוהות, פיקוח צמוד ותנאים נוספים, שיוכלו להפיג את המסוכנות. ואולם, איני סבור כי יש מקום לעשות כן בטרם העידה המתלוננת א' במשפט [...] דברים אלה יפה כוחם בענייננו, עד לעדות המתלוננת (או המתלוננות). לאחר מכן יוכל העורר לפנות לעיון מחדש ברוח האמור" (ההדגשות הוספו - ס' ג").

12. השופט רובינשטיין הטעים היטב שייתכן שהיה מקום להידרש להמלצת שירות המבחן, אך לא היה מקום לעשות כן טרם עדותה של א', ולאחריה יוכל העורר להגיש בקשה לעיון מחדש בהחלטת המעצר, ברוח אותם דברים. אין בדבריו כל אמירה נחרצת באשר להכרעת בית המשפט המחוזי, אלא כל שנכתב הוא שייתכן והיה מקום להידרש להמלצת שירות המבחן. בית משפט זה אינו מחליף את שיקול דעתו של בית המשפט המחוזי, וממילא, בצדק כתב בית המשפט המחוזי, כי אם היה מבקש להורות על עריכת תסקיר בעניינו של העורר או על שחרורו, היה כותב השופט רובינשטיין את הדברים במפורש. לפיכך, דין הערר להידחות.

13. לא ארחיב באשר לחומרה הניכרת במעשיו של העורר. בית המשפט המחוזי ציין היבטים אלה, וסבר, ואני מסכים עימו, כי מסוכנותו של העורר אינה יכולה להיות מאוינת בחלופת מעצר. אכן, באת כוחו של העורר הציגה מקרים בהם הורו בית המשפט המחוזי ובית משפט זה על שחרורם בתנאים מגבילים של נאשמים בעבירות מין, אלא שכל מקרה בנסיבותיו הוא, וכל המקרים הללו מקרים של עבירות מין שאינן במשפחה הקרובה (למעשה, כולם למעט מקרה אחד, אינם מקרים של עבירות מין במשפחה כלל), ואינם מקרים חמורים כעניינו של העורר. מכאן, כי דין הערר להידחות.

14. באשר לבקשה, ככלל, נאשם אשר עצור תשעה חודשים, ודינו טרם הוכרע, ישוחרר מן המעצר. החריג לכלל זה הוא כי ניתן להאריך את מעצרו אם קיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת (ראו: בש"פ 6359/03 מדינת ישראל נ' דהרי (23.7.2003)). לכך יש להוסיף כי ככל שההליך המשפטי מתמשך, גובר הנטל להוכחתן של נסיבות מיוחדות המצדיקות את הארכת המעצר, וזכותו לחירות של הנאשם מתגברת (ראו למשל: בש"פ 634/04 מדינת ישראל נ' פרץ (12.2.2004); בש"פ 899/14 מדינת ישראל נ' אלכשח (11.2.2014)). אולם, חשוב להדגיש כי קיימים מקרים, בהם אין מנוס מהארכת מעצרו של נאשם. במסגרת זאת, השיקולים העיקריים שיש לבחון הם קצב התקדמות שמיעת הראיות בתיק, סוג העבירות המיוחסות לנאשם, ומידת המסוכנות הנשקפת ממנו (ראו: בש"פ 1693/03 מדינת ישראל נ' אבו עסא (5.3.2003); בש"פ 1149/13 מדינת ישראל נ' קארוט (18.2.2013) והאסמכתאות שם; בש"פ 8543/13 מדינת ישראל נ' יאסר (24.12.2013)).

15. נוכח האמור לעיל באשר לחומרת מעשיו של העורר, אין מה להוסיף בעניין זה. מנגד, אציין כי בהחלטתו של בית המשפט המחוזי ובבקשה עצמה, צוין כי קבועים עוד ארבעה מועדי דיונים, התיק מתקדם ופרשת התביעה אמורה להסתיים בקרוב. באיזון הערכים השונים, מצאתי כי אין מקום לשחרורו של העורר או לבחינת חלופות מעצר בעניינו, ודין הבקשה להתקבל.

16. סוף דבר, הערר נדחה והבקשה מתקבלת. אני מורה על הארכת מעצרו של העורר ב-90 ימים, החל מיום 9.3.2014 או עד למתן פסק דין בתפ"ח 15827-06-13 בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, לפי המוקדם.

ניתנה היום, ד' באדר ב' התשע"ד (6.3.2014).

שׁוֹפֵט